

LATINA, LYHYT OPPIMÄÄRÄ 13.3.2020

Lopulliset hyvän vastauksen piirteet 12.5.2020

Lopullisista hyvän vastauksen piirteistä ilmenevät perusteet, joiden mukaan koesuorituksen lopullinen arvostelu on suoritettu. Tieto siitä, miten arvosteluperusteita on sovellettu kokelaan koesuoritukseen, muodostuu kokelaan koesuorituksestaan saamista pisteistä, lopullisista hyvän vastauksen piirteistä ja lautakunnan määräyksissä ja ohjeissa annetuista arvostelua koskevista määräyksistä. Lopulliset hyvän vastauksen piirteet eivät välttämättä sisällä ja kuvaa tehtävien kaikkia hyväksytyjä vastausvaihtoehtoja tai hyväksytyyn vastauksen kaikkia hyväksytyjä yksityiskohtia. Koesuorituksessa mahdollisesti olevat arvostelumerkinnät katsotaan muistiinpanoluonteisiksi, eivätkä ne tai niiden puuttuminen näin ollen suoraan kerro arvosteluperusteiden soveltamisesta koesuoritukseen.

Täydet pisteet voi saada vain vastaus, joka ei sisällä väärää tietoa.

Koesuorituksia ei saa kopioida. Ne ovat salassa pidettäviä asiakirjoja.

Täydet pisteet antavan vastauksen sisällöt:

OSA I: Luetun ymmärtäminen (169 p.)

1. Marcus Porcius Cato (89 p.) (tekstivastaus)

Marcus Porcius Cato syntyi alhaiseen sukuun Tusculumin kaupungissa. Ennen kuin muutti Roomaan ja alkoi toimia Forumilla, hän asui nuorena Sabiinilaisvuorilla, koska hänellä oli siellä isältä peritty maatila. Siellä hän omistautui maanviljelykselle viettäen yksinkertaista elämää. Esi-isien tavoin hän teki työtä omilla käsillään ja oli tyytyväinen yksinkertaiseen ateriaan, vaatimattomaan asuun ja tavalliseen asumukseen. Vanhuuteensa saakka hän valitti naisten, miesten ja virkamiesten ahneutta ja ylellisyyttä. Hänen mielestään nämä kaksi pahetta rasittivat valtiota, ja hän pelkäsi, että nämä paheet kaataisivat Rooman tasavallan, niin kuin muutkin suuret valtakunnat. Hän oli myös hyvä isä ja hyvä aviomies. Cato opetti itse poikaansa lukemaan, vaikka hänellä oli kotona orjana oivallinen opettaja, joka oli jo opettanut monia lapsia. Cato kuitenkin piti sopimattomana, että orja toruisi hänen poikaansa tai vetäisi häntä korvista. Niinpä hän itse opetti pojalleen lukutaitoa/kirjallisuutta ja lakeja ja itse harjoitutti häntä asetaistelussa ja ratsastuksessa. Sellaista miestä, joka löi vaimoaan tai lapsiaan, piti hänen mielestään raskaasti rangaista.

2. Lex Oppia (80 p.) (tekstivastaus)

2.1. Miten Caton sensoriksi pyrkimiseen suhtauduttiin ja miksi (kaksi syytä)? (12 p.) (tekstivastaus)

Monet vastustivat sitä (4 p.); he pelkäsivät miehen ankaruutta (4 p.), hän oli nousukas (4 p.).

2.2. Miten teksti selittää ilmaisun *homo novus*? (8 p.) (tekstivastaus)

Alhaisyyntyistä ihmistä (4 p.), joka oli noussut korkeimpiin virkoihin (4 p.).

2.3. Mitä Cato teki Maniliukselle ja miksi? (8 p.) (tekstivastaus)

Hän erotti Maniliuksen senaatissa (4 p.), koska tämä oli syleillyt vaimoaan (päiväsaikaan tyttärensä nähden) (4 p.).

2.4. Mitä kerrotaan Caton ja hänen vaimonsa suhteesta? (4 p.) (tekstivastaus)

Cato ei sallinut vaimonsa syleillä häntä kuin ukkossäällä (4 p.).

2.5. Mitä Cato tapasi sanoa leikillään? (4 p.) (tekstivastaus)

Että hän oli onnellinen ukonilmalla (4 p.).

2.6. Mitä roomattaret tekivät (kaksi asiaa) ja miksi? (12 p.) (tekstivastaus)

He astuivat julkisuuteen (4 p.) ja rukoilivat senaattoreita kumoamaan Oppiuksen lain (4 p.), jotta he saisivat takaisin koristuksensa (4 p.).

2.7. Mitä on Caton mukaan jo tapahtunut kodeissa? (4 p.) (tekstivastaus)

Naiset olivat jo vieneet miesten vapauden (4 p.).

2.8. Mitä Cato sanoo naisten haluavan (kolme asiaa)? (12 p.) (tekstivastaus)

He haluavat pukeutua kultaan ja purppuraan (4 p.), ettei olisi mitään rajaa ylellisyydelle (4 p.) ja (että olisi) vapautta kaikissa asioissa (4 p.).

2.9. Mitä Cato tuo esille esi-isien ajoista (kolme asiaa)? (12 p.) (tekstivastaus)

Ei ollut ylellisyyttä (4 p.), naisten ei sallittu toimittaa mitään asioita itsenäisesti (4 p.), naisten piti olla vanhempien, veljien ja miestensä hallinnassa (4 p.).

2.10. Mikä Cato sanoo Oppiuksen laista? (4 p.) (tekstivastaus)

Että sitä ei pidä kumota (4 p.).

OSA II: Kielioppi (30 p.)

3. Sijamuodot (10 p.) (monivalintavastaus)

3.1. *petenti* (2 p.) (monivalintavastaus)

datiivi (2 p.)

3.2. *senatu* (2 p.) (monivalintavastaus)

ablatiivi (2 p.)

3.3. *vidente* (2 p.) (monivalintavastaus)

ablatiivi (2 p.)

3.4. *ioco* (2 p.) (monivalintavastaus)

ablatiivi (2 p.)

3.5. *felicem* (2 p.) (monivalintavastaus)

akkusatiivi (2 p.)

4. Deponenttiverbit (4 p.) (tekstivastaus)

natus (est), osculatus (esset), amplecteretur, querebatur, verebatur (pisteitys
2 x 2 p.)

5. Konjunktivi (6 p.) (tekstivastaus)

abrogarent, redderent, sit, agerent (pisteitys 3 x 2 p.)

6. Aikamuodot (10 p.) (monivalintavastaus)

6.1. Valitse alleviivatulle verbille oikea aikamuoto. (2 p.) (monivalintavastaus)
perfekti (2 p.)

6.2. Valitse alleviivatulle verbille oikea aikamuoto. (2 p.) (monivalintavastaus)
preesens (2 p.)

6.3. Valitse alleviivatulle verbille oikea aikamuoto. (2 p.) (monivalintavastaus)
imperfekti (2 p.)

6.4. Valitse alleviivatulle verbille oikea aikamuoto. (2 p.) (monivalintavastaus)
perfekti (2 p.)

6.5. Valitse alleviivatulle verbille oikea aikamuoto. (2 p.) (monivalintavastaus)
pluskvamperfekti (2 p.)

OSA III: Monivalinta (10 p.)

7. *Disticha Catonis* (10 p.) (monivalintavastaus)

1. praeceptis (2 p.)

2. loquatur (2 p.)

3. leti (2 p.)

4. mortem (2 p.)

5. bibentis (2 p.)

Muuta arvostelussa huomioon otettavaa

Kirjoitussuoritusten arvostelu

Virheet/ongelmakohdat alleviivataan aina. Jokaista alleviivausta ei tarvitse kommentoida sanallisesti, mutta halutessaan mitä tahansa kohtaa voi tarkentaa kommenttikenttään.